

Додаток __ до наказу
МНУ імені
В. О. Сухомлинського
від 25.06.2016 р. № 290

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ МНУ імені
В. О. Сухомлинського
від 25.06.2016 р. № 290

Положення
про навчально-науковий інститут історії, політології та права
Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського

Типове положення про інститут розроблено відповідно до:

- Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII.
- Статуту Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського.
- Положення про організацію навчального процесу в університеті.
- Колективного договору між адміністрацією та трудовим колективом університету.

1. Загальна частина

1.1. Положення про інститут розроблено відповідно до чинного законодавства України і є документом, який регламентує діяльність навчально-наукового інституту історії, політології та права Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського.

1.2. Місце знаходження інституту: Україна, м. Миколаїв, 54001, вул. Нікольська 24, тел. 37-88-39.

1.3. Основний напрям діяльності інституту – підготовка, згідно з державним замовленням і договірними зобов'язаннями, висококваліфікованих фахівців для міністерств, підприємств, установ, організацій, незалежно від форм власності, державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, громадських організацій та за договорами з громадянами.

1.4. Концепція освітньої діяльності

Освітня діяльність інституту ґрунтується на концептуальних засадах Закону України «Про Освіту», Закону України «Про вищу освіту», національної Доктрини розвитку освіти, Державної національної програми «Освіта» («Україна XXI століття»).

Концепція освітньої діяльності має містити цілі, принципи, цільові програми освітньої діяльності інституту та засоби їх реалізації.

1.5. Головними завданнями інституту є:

1.5.1. Здійснення освітньої діяльності певних напрямів, яка забезпечує підготовку фахівців відповідних освітньо-кваліфікаційних рівнів і відповідає стандартам вищої освіти.

1.5.2. Створення умов для оволодіння студентами системою знань про людину, природу і суспільство, а також у певних галузях, підготовка їх до професійної діяльності.

1.5.3. Здійснення наукової, науково-дослідної, науково-технічної діяльності, організація творчої, мистецької, культурно-виховної, спортивної та оздоровчої діяльності як основи підготовки майбутніх фахівців.

1.5.4. Забезпечення виконання умов державного замовлення та інших угод на підготовку фахівців із вищою освітою.

1.5.5. Вивчення попиту на окремі спеціальності на ринку праці і сприяння працевлаштуванню працівників.

1.5.6. Формування соціально зрілої, творчої особистості, виховання морально, психічно і фізично здорового покоління громадян; формування громадянської позиції, патріотизму, власної гідності, готовності до трудової діяльності, відповідальності за свою долю, долю суспільства, держави і

людства; забезпечення високих етичних норм, атмосфери доброзичливості, взаємної поваги у стосунках між працівниками, викладачами та студентами.

1.5.7. Підготовка молоді до самостійної викладацької, наукової, виробничої, підприємницької та творчої діяльності.

1.5.8. Забезпечення культурного і духовного розвитку особистості, виховання студентів у дусі українського патріотизму і поваги до Конституції України.

1.5.9. Інформування абітурієнтів, студентів, аспірантів, докторантів про ситуацію, що склалася на ринку зайнятості.

1.5.10. Організація роботи підготовчих відділень для абітурієнтів.

1.5.11. Надання другої вищої освіти, післядипломної освіти, перепідготовка та підвищення кваліфікації кадрів, просвітницька діяльність.

1.5.12. Підвищення освітньо-культурного рівня громадян.

1.5.13. Організація і проведення конференцій, симпозіумів, конгресів, у тому числі міжнародних.

1.6. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 1 червня 1992 року № 303 «Про акредитацію вищих навчальних закладів», наказу Міністерства освіти України від 03 жовтня 1994 року № 278, а також рішення Державної акредитаційної комісії від 15 вересня 1994 року, протокол № 13 інститут історії, політології та права Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського належить до вищих навчальних закладів четвертого рівня акредитації, у якому здійснюється підготовка фахівців за напрямками освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціальностями освітньо-кваліфікаційних рівнів спеціаліста, магістра.

1.7. Навчально-науковий інститут – структурний підрозділ Університету, який провадить освітню діяльність, пов'язану із здобуттям вищої освіти та кваліфікації у певних галузях науки, виробництва, освіти, проводить наукову, науково-методичну та науково-виробничу діяльність і має відповідний рівень кадрового та матеріально-технічного забезпечення.

Керівництво інститутом здійснює керівник, який призначається на посаду ректором Університету.

Керівник інституту несе відповідальність перед ректором і відповідними проректорами за стан навчальної, наукової, впроваджувальної, виховної та виробничої діяльності в тій чи іншій галузі. При керівникові інституту створюється Вчена рада на правах дорадчого органу, яка забезпечує на демократичних засадах вирішення всіх питань діяльності інституту, у тому числі кадрових.

Функціональні обов'язки керівника навчально-наукового інституту визначаються ректором у відповідності з чинним законодавством, Статутом Університету та Положенням про інститут.

Кафедра є основним навчально-науковим структурним підрозділом інституту, що проводить навчально-виховну і методичну діяльність з однієї або кількох споріднених спеціальностей, спеціалізацій чи навчальних дисциплін і здійснює наукову, науково-дослідну та науково-технічну діяльність за певним напрямом.

Кафедра створюється наказом ректора Університету або директора інституту та за рішенням Вченої ради Університету за умови, якщо до її складу входить не менше ніж п'ять науково-педагогічних працівників, для яких кафедра є основним місцем роботи, і не менше ніж три, з яких мають науковий ступінь або вчене звання. У своїй діяльності кафедра керується Положенням, яке схвалюється Вченою радою Університету і затверджується ректором.

Керівництво кафедрою здійснює завідувач кафедри, як правило, особа, яка має звання професора або науковий ступінь доктора чи кандидата наук. Із завідувачем кафедри укладається контракт ректором Університету.

У разі потреби для забезпечення розвитку нового напрямку навчальної, методичної і наукової діяльності при кафедрі може бути створена секція.

З метою поєднання навчального процесу, науки і практики за погодженням із ректором можуть створюватися філії, кафедри, які діють на базових (за фахом) організаціях згідно з положенням, затвердженим ректором або керівником та керівництвом організації.

Навчально-науковий інститут має у своєму складі бібліотечний відділ, який очолює завідувач. Кандидатуру на посаду завідувача бібліотечним відділом пропонує керівник інституту, а призначає наказом ректор Університету за погодженням із директором наукової бібліотеки Університету.

Інститут у своєму складі може мати: підготовчі відділення (підрозділи), навчально-методичні кабінети, комп'ютерні класи, навчально-виробничі та творчі майстерні, навчально-дослідні та науково-дослідні господарства, виробничі структури, спортивні комплекси, заклади культурно-побутового призначення та інші підрозділи, діяльність яких не заборонена чинним законодавством і які створюються за рішенням Вченої ради Університету.

Інститут історії, політології та права включає в себе такі структурні підрозділи:

Кафедри:

- історії України;
- історії та археології;
- етнології та спеціальних істричних дисциплін;
- правознавства;
- політології;
- філософії.

1.8. Навчально-науковий інститут має право:

1.8.1. Здійснювати підготовку фахівців за державним замовленням і замовленням міністерств, інших центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій, незалежно від форм власності, державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, громадських організацій та за договорами з громадянами.

1.8.2. Запрошувати в установленому порядку для роботи в Інституті (в тому числі за контрактом) викладачів і вчених із різних регіонів України, а також із зарубіжних країн з оплатою їх праці за рахунок спеціального фонду.

1.8.3. Розробляти власну організаційну структуру, визначати форми організації і стимулювання праці для забезпечення максимального використання інтелектуального потенціалу науково-педагогічних, наукових та всіх інших категорій працівників, студентів, аспірантів і докторантів із подальшим затвердженням ректора Університету.

1.8.4. У межах кошторису спрямовувати кошти з прибутків спеціального фонду на виплату премій і надбавок до посадових окладів (ставок) працівникам інституту. Порядок, розміри та умови виплати зазначених премій і надбавок визначаються в положенні, яке затверджує ректор Університету за погодженням із Вченою радою Університету.

1.8.5. Виступати ініціатором створення підрозділів для надання послуг юридичним і фізичним особам, із подальшим затвердженням наказом ректора Університету на підставі чинного законодавства, розробляти та впроваджувати власні програми інформаційно-консультаційної діяльності.

1.9. Навчально-науковий інститут зобов'язаний:

1.9.1. Забезпечувати підготовку фахівців на рівні державних стандартів освіти з урахуванням світового досвіду, незалежно від джерел фінансування їх підготовки.

1.9.2. Забезпечувати соціальний захист учасників навчально-виховного процесу.

1.9.3. Забезпечувати дотримання фінансової дисципліни, своєчасну сплату податків та інших відрахувань, згідно з чинним законодавством, та збереження державного майна.

1.9.4. Здійснювати капітальне будівництво, реконструкцію, а також капітальний ремонт основних фондів.

1.9.5. Забезпечувати введення в дію придбаного обладнання, необхідного для провадження освітньої діяльності, згідно з установленими нормативами.

1.9.6. Здійснювати матеріально-технічне забезпечення основних напрямів роботи.

1.9.7. Забезпечувати дотримання екологічних вимог відповідно до чинного законодавства;

1.9.8. Забезпечувати безпечні умови провадження навчально-наукової діяльності.

1.9.9. Створювати належні умови для охорони здоров'я, праці, відпочинку та оздоровлення працівників інституту, його студентів, аспірантів та докторантів.

1.9.10. Забезпечувати дотримання договірних зобов'язань Університету в частині, що стосується інституту.

1.9.11. Забезпечувати дотримання вимог Законів України «Про вищу освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність», «Про мови в Україні» та інших законодавчих актів.

1.9.12. Забезпечувати дотримання вимог Закону України «Про державну таємницю» та інших нормативно-правових документів зі зберігання державної та конфіденційної таємниці.

2. Міжнародне співробітництво

Міжнародне співробітництво інституту проводиться шляхом ініціювання укладання договорів, контрактів між Університетом та іноземними фізичними та юридичними особами, закладами освіти, науковими установами, міжнародними організаціями, фондами, фірмами, асоціаціями, спілками, радами, комісіями.

Основними видами міжнародного співробітництва є:

- 2.1. Участь у міжнародних освітніх та наукових програмах.
- 2.2. Спільна видавнича діяльність.
- 2.3. Стажування викладачів та студентів інституту в закордонних закладах освіти.
- 2.4. Навчання і стажування іноземних викладачів і студентів в інституті.

3. Організація навчального процесу

Організація навчального процесу в інституті базується на Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», державних стандартах освіти, Положенні про державний вищий навчальний заклад освіти, Положенні про організацію навчального процесу, інших актах законодавства України з питань освіти, Статуті Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського.

Навчання в інституті здійснюється за такими формами: денна і заочна.

Організація навчального процесу здійснюється навчальними підрозділами інституту (кафедрами тощо).

Основним нормативним документом, що визначає організацію навчального процесу в конкретному напрямі освіти або кваліфікаційної підготовки, є затверджений в установленому порядку навчальний план Університету, на підставі якого розробляється власний робочий навчальний план, який погоджується з базовими кафедрами і затверджується ректором Університету.

Навчально-науковий інститут зобов'язаний отримувати ліцензії на підготовку фахівців різних спеціальностей, які видаються у відповідному порядку Міністерством освіти і науки України.

Навчання студента здійснюється за індивідуальним навчальним планом, який складається на кожний навчальний рік і затверджується директором інституту. Інститут надає студентам можливість користуватися навчальними приміщеннями, бібліотеками, навчальною, навчально-методичною і науковою літературою, обладнанням, устаткуванням та ін.

За відповідність рівня підготовки студента до вимог державних стандартів освіти відповідає директор інституту.

За виконання індивідуального навчального плану відповідає студент.

Навчальний процес в інституті здійснюється в таких формах: навчальні заняття, виконання індивідуальних завдань, самостійна робота студентів, практична підготовка, контрольні заходи.

Основні види навчальних занять в інституті – лекції, лабораторні, практичні, семінарські, індивідуальні заняття, консультації.

Державна атестація студента здійснюється державною екзаменаційною (кваліфікаційною) комісією після завершення навчання на певному освітньому (кваліфікаційному) рівні або на його етапі, з метою встановлення фактичної відповідності рівня освітньої (кваліфікаційної) підготовки вимогам освітньої (кваліфікаційної) характеристики.

Організація навчально-виховного процесу в інституті визначається Положенням про вищий навчальний заклад, Положенням про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах, Статутом Університету, Положенням про інститут, Правилами внутрішнього розпорядку інституту та іншими нормативно-правовими актами.

Інститут проводить підготовку фахівців таких освітньо-кваліфікаційних рівнів, як: бакалавр, спеціаліст і магістр за відповідними напрямками, спеціальностями та спеціалізаціями, згідно з отриманими ліцензіями.

Навчально-науковий інститут забезпечує науково-педагогічних та наукових працівників, студентів, аспірантів, докторантів та інших учасників навчально-виховного процесу навчальними та навчально-методичними посібниками, приміщеннями для навчання, технічними, аудіовізуальними та іншими засобами навчання.

Студенти, які виконали всі вимоги навчального плану, допускаються до підсумкової державної атестації, за результатами якої, згідно з законодавством, присвоюється відповідна кваліфікація та освітньо-кваліфікаційний рівень. Випускникам інституту видаються документи Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського про здобуття вищої освіти відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня, а також додаток до документа про освіту із зазначенням результатів контролю знань з усіх дисциплін, що вивчалися.

Координацію навчально-виховного процесу та контроль за додержанням навчальної дисципліни здійснює навчальний відділ, який слідкує за рівноправним педагогічним навантаженням викладачів, керуючись положенням, затвердженим керівником інституту.

Для розроблення перспективних науково-методичних напрямів, відпрацювання та апробації новітніх педагогічних технологій створюються науково-методичні кабінети (лабораторії).

4. Учасники навчально-виховного процесу

Учасниками навчально-виховного процесу є:

- 1) студенти;
- 2) керівні, науково-педагогічні, наукові працівники, спеціалісти;
- 3) представники підприємств, установ, організацій, які беруть участь у навчально-виховній роботі;
- 4) батьки або особи, які їх замінюють.

4.1. Права та обов'язки педагогічних, науково-педагогічних працівників та осіб, що навчаються в інституті, визначаються відповідно до законодавчих та нормативних актів з питань вищої освіти.

4.2. За рішенням вищого колегіального органу самоврядування Навчально-наукового інституту педагогічні, науково-педагогічні працівники та особи, що навчаються, мають права та обов'язки, що ухвалені Колективним договором між адміністрацією МНУ та профспілковим комітетом.

Педагогічні та науково-педагогічні працівники інституту мають право на:

4.2.1. Створення необхідних умов для професійної діяльності, захист професійної честі та гідності.

4.2.2. Вільний вибір форм, методів, засобів навчання в межах затверджених навчальних планів, виявлення педагогічної ініціативи.

4.2.3. Проведення наукової роботи в інституті.

4.2.4. Участь у громадському самоврядуванні.

4.2.5. забезпечення житлом відповідно до законодавства;

4.2.6. Одержання відомчого житла.

4.2.7. Одержання державних стипендій.

4.2.8. Підвищення кваліфікації, перепідготовку, вільний вибір змісту програм, закладів освіти, установ та організацій, що здійснюють підвищення кваліфікації і перепідготовку.

4.2.9. Участь у конференціях трудового колективу, обрання до складу Вченої ради інституту.

4.2.10. Участь у роботі органів громадського самоврядування, обговоренні та вирішенні питань навчальної, наукової і виробничої діяльності через органи управління інституту.

4.2.11. Участь у діяльності профспілкової організації працівників інституту, членство в ній;

4.2.12. Користування лабораторіями, кабінетами, аудиторіями, читальними залами, бібліотеками, соціально-побутовими закладами, а також послугами обчислювальних центрів, наукових установ і навчальних закладів інституту.

4.2.13. Оплату праці відповідно до законодавства, Статуту Університету та Положення про інститут.

4.2.14. Оплачувану відпустку.

4.2.15. Оскарження в установленому порядку дій адміністрації інституту.

Науково-педагогічні та наукові працівники інституту мають також інші права, передбачені законодавством, Статутом Університету та Положенням про інститут.

Педагогічні та науково-педагогічні працівники Навчально-наукового інституту зобов'язані:

4.2.16. Постійно підвищувати професійний рівень, наукову кваліфікацію (для науково-педагогічних працівників) педагогічну майстерність, загальну та політичну культуру.

4.2.17. Забезпечувати високу ефективність навчально-виховної роботи та наукових досліджень, створювати умови для засвоєння студентами, слухачами, аспірантами, докторантами навчальних програм на рівні обов'язкових державних вимог, сприяти розвитку в студентів самостійності, ініціативи, творчих здібностей.

4.2.18. Особистим прикладом утверджувати повагу до принципів загальнолюдської моралі: правди, справедливості, відданості, патріотизму, гуманізму, доброти, стриманості, працелюбства, поміркованості, інших добродійностей.

4.2.19. Виховувати у молоді повагу до батьків, жінки, старших за віком, народних традицій та звичаїв, національних, історичних, культурних цінностей України, її державного і соціального устрою, дбайливе ставлення до історико-культурного та природного середовища країни, готувати студентів до свідомого життя в дусі взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами.

4.2.20. Дотримуватися норм педагогічної етики, моралі, поважати гідність студента.

4.2.21. Захищати молодь від будь-яких форм фізичного або психічного насильства, запобігати вживанню ними алкоголю, наркотиків, іншим шкідливим звичкам.

4.2.22. Виявляти турботу про культурний, духовний і фізичний розвиток студентів.

4.2.23. Дотримуватися законів України, Статуту Університету, Положення та правил внутрішнього розпорядку інституту;

4.2.24. Проводити наукові дослідження, які забезпечували б високий рівень методичної та наукової роботи у відповідній галузі, активно залучати до цієї роботи студентів.

4.2.25. Виконувати рішення конференції трудового колективу, Вчених рад інституту та Університету.

Керівництво навчально-наукового інституту забезпечує науково-педагогічним і науковим працівникам:

- створення належних умов для: роботи, а також (за наявності відповідних коштів) організації їх побуту, відпочинку, медичного обслуговування;
- підвищення кваліфікації не рідше одного разу на п'ять років;
- здійснення правового, соціального, професійного захисту;
- виплату заробітної плати та компенсацій відповідно до законодавства, а також компенсацій у разі втрати роботи у зв'язку зі змінами організаційних форм діяльності;
- надання інших пільг та гарантій, передбачених законодавством і колективним договором.

Заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників здійснюється за конкурсом.

Прийняття на науково-педагогічну роботу фахівців (асистентів, викладачів, старших викладачів, доцентів, професорів, завідувачів кафедр) після проходження конкурсу здійснюється за контрактом.

Інженерно-технічний, навчально-допоміжний, навчально-виробничий та адміністративно-господарський персонал приймається на роботу за поданням керівника інституту (за наказом ректора Університету).

Права і обов'язки інженерно-технічного, навчально-допоміжного, навчально-виробничого та адміністративно-господарського персоналу визначаються правилами внутрішнього розпорядку Університету, посадовими інструкціями та умовами трудового договору.

Професорсько-викладацький склад і співробітники інституту мають рівні права в галузі навчальної, наукової і методичної діяльності, а також в реалізації соціальних прав, установлених для даного виду діяльності (пенсії, відпустки і т.д.).

Посадові оклади (тарифні ставки) працівників, а також оплата за суміщення професій (посад) та штатне сумісництво визначаються діючим законодавством. Порядок оплати праці усіх категорій працюючих визначається діючими державними тарифами.

Згідно з діючим законодавством, працівники Навчально-наукового інституту мають право брати участь у роботах інших організацій в Україні та за її межами на умовах, що визначаються договором (контрактом) Університету з цими організаціями (в межах діючого законодавства).

Педагогічні та науково-педагогічні працівники приймаються на роботу на умовах, передбачених чинним законодавством України.

Заміщення вакантних посад професорсько-викладацького складу і наукових співробітників проводиться згідно з Положенням Університету про порядок наймання та звільнення науково-педагогічних працівників.

Звільнення педагогічних працівників, прийнятих на роботу згідно з трудовим договором, обраних за конкурсом, або розірвання контракту з ініціативи адміністрації у зв'язку зі змінами організації навчального процесу, у тому числі ліквідації, реорганізації, перепрофілювання Навчально-наукового інституту, зміною обсягу робіт, чисельності працюючих, може здійснюватися в межах законодавства.

За досягнення високих результатів у праці викладачі, наукові працівники та співробітники Навчально-наукового інституту у встановленому порядку можуть бути представлені до державних нагород, присвоєння почесних звань, відзначення державними преміями, грамотами, до інших видів морального і матеріального заохочення.

Вченим (незалежно від віку і стажу роботи), які досягли особливих успіхів у розробленні найсучасніших наукових проблем на світовому рівні та володіють і використовують у роботі знання іноземної мови та комп'ютерну техніку, за рахунок спеціального фонду, наказом ректора може встановлюватися надбавка до заробітної плати, згідно з Положенням Університету про встановлення надбавок.

Представником інтересів трудового колективу є профспілковий комітет інституту, а інтересів студентів – профспілковий комітет студентів та Студентська рада інституту.

Інститут сприяє діяльності організації ветеранів війни і праці, яка обирає раду ветеранів.

4.3. Особи, які навчаються у навчально-науковому інституті, мають право:

4.3.1. Навчатися для здобуття певного освітнього і освітньо-кваліфікаційного рівня.

4.3.2. Одержувати вищу освіту відповідно до державних і міжнародних вимог щодо її змісту та обсягу.

4.3.3. Продовжувати освіту за професією, спеціальністю на основі одержаного освітньо-кваліфікаційного рівня, здобувати додаткову освіту відповідно до угоди з навчальним закладом.

4.3.4. Одержувати направлення на навчання, стажування до інших навчальних закладів, в тому числі за кордон.

4.3.5. Вибір форми навчання.

4.3.6. Вибір навчальних дисциплін за спеціальністю в межах, передбачених освітньо-професійною програмою підготовки та робочим навчальним планом, формування індивідуального навчального плану, який затверджується у порядку встановленому керівником інституту.

4.3.7. Обирати і змінювати в процесі навчання напрям підготовки у встановленому порядку.

4.3.8. Вільно відвідувати лекції.

4.3.9. Оскаржувати накази і розпорядження адміністрації, висловлювати претензії щодо поведінки, фахового та педагогічного рівня викладачів (через органи студентського самоврядування у порядку, передбаченому положенням про цей орган).

4.3.10. У встановленому порядку відвідувати заняття на інших факультетах (інститутах) за умови виконання графіку навчального процесу, складеного відповідно до індивідуального навчального плану.

4.3.11. Отримувати доступ до інформації у всіх галузях знань.

4.3.12. Вільно висловлювати свої погляди і переконання, якщо вони не порушують аналогічного права інших і не принижують людської гідності.

4.3.13. Брати участь в об'єднаннях громадян, клубах, інших формуваннях, діяльність яких не забороняється законодавством України.

4.3.14. Обирати і бути обраними до вищого колегіального органу самоврядування інституту.

4.3.15. Обирати і бути обраними до вченої ради Навчально-наукового інституту.

4.3.16. Брати участь особисто або через своїх представників у громадському самоврядуванні, в обговоренні, вирішенні питань удосконалення навчально-виховного процесу, науково-дослідної роботи, призначення стипендій, організації дозвілля, побуту тощо.

4.3.17. Безкоштовно користуватися навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною, побутовою, оздоровчою базою інституту.

4.3.18. Брати участь у науково-дослідних, дослідно-конструкторських роботах, конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, представлення своїх робіт для публікацій.

4.3.19. Мати безпечні і нешкідливі умови навчання та праці.

4.3.20. Забезпечуватися стипендіями, гуртожитками у порядку, встановленому Міністерством освіти і науки України.

4.3.21. Займатися трудовою діяльністю в позаурочний час у встановленому порядку.

4.3.22. Мати додаткову оплачувану відпустку у зв'язку з навчанням за основним місцем роботи, скорочений робочий час та інші пільги, передбачені законодавством для осіб, які поєднують роботу з навчанням.

4.3.23. Отримувати матеріальну допомогу згідно з чинним законодавством.

4.3.24. Користуватися пільгами, встановленими чинним законодавством, під час навчання без відриву від виробництва.

4.3.25. На академічну відпустку, поновлення, переведення до іншого вищого закладу освіти у порядку, встановленому положенням Міністерства освіти і науки України.

4.3.26. На моральне та (або) матеріальне заохочення за успіхи у навчанні та активну участь у науково-дослідній роботі.

4.3.27. На канікулярну відпустку тривалістю не менше ніж вісім календарних тижнів.

4.3.28. На отримання стипендій, призначених юридичними та фізичними особами, які направили їх на навчання, а також інших стипендій відповідно до законодавства.

4.4. Крім обов'язків, передбачених статтею 52 Закону України «Про освіту», студенти інституту зобов'язані:

4.4.1. Виконувати вимоги навчального плану в терміни, визначені графіком навчального процесу.

4.4.2. Додержуватись законів, Статуту, Положення та Правил внутрішнього розпорядку інституту;

4.4.3. Відвідувати заняття за обраним індивідуальним навчальним планом; вчасно інформувати директора в разі неможливості з поважних причин відвідувати заняття, складати (перескладати) заліки та іспити, виконувати контрольні роботи тощо.

За невиконання обов'язків і порушення Правил внутрішнього розпорядку інституту директор може накласти на студента догану або подати рапорт ректору Університету про відрахування.

Студент може бути відрахований:

- за власним бажанням;
- за незадовільне складання іспитів і заліків в установлений термін;
- за невиконання вимог навчального плану та графіку навчального процесу;
- за порушення умов контракту;
- за появу на заняттях, у навчальному корпусі, бібліотеці, гуртожитку в нетверезому стані, у стані наркотичного або токсичного сп'яніння;
- за вироком суду, що вступає в законну силу;
- за грубе порушення навчальної дисципліни або Правил внутрішнього розпорядку (за погодженням з органами студентського самоврядування).

Студент зобов'язаний:

- додержуватися законодавства, моральних, етичних норм поведінки;
- оволодівати знаннями, практичними навичками, професійною майстерністю, підвищувати загальний культурний рівень;
- додержуватися положень Статуту Університету, положення про інститут і Правил внутрішнього розпорядку інституту;
- виконувати навчальний план у терміни, визначені графіком навчального процесу;
- відвідувати заняття за обраним індивідуальним навчальним планом;
- вчасно інформувати керівництво інституту про неможливість з поважних причин відвідувати заняття, скласти (перескласти) заліки та іспити, виконувати контрольні роботи тощо.

5. Наукова і науково-технічна діяльність

Наукова і науково-технічна діяльність в інституті є невід'ємною складовою освітньої діяльності і здійснюється з метою інтеграції наукової, навчальної і виробничої діяльності в системі вищої освіти.

5.1. Наукова і науково-технічна діяльність інституту забезпечується через:

5.1.1. Органічну єдність змісту освіти і програм наукової діяльності.

5.1.2. Спрямування фундаментальних, прикладних досліджень і розробок на створення і впровадження нових конкурентноздатних техніки, технологій та матеріалів.

5.1.3. Створення стандартів вищої освіти, підручників та навчальних посібників з урахуванням досягнень науки і техніки, здійснення науково-видавничої діяльності.

5.1.4. Розвиток різних форм наукової співпраці (в тому числі міжнародної) з установами і організаціями, що не входять до системи вищої освіти, для розв'язання складних наукових проблем, впровадження результатів наукових досліджень і розробок.

5.1.5. Залучення до навчально-виховного процесу провідних учених і науковців, працівників вищих навчальних закладів та інших наукових установ і організацій.

5.1.6. Організацію наукових, науково-практичних, науково-методичних семінарів, конференцій, олімпіад, конкурсів, науково-дослідних, курсових, дипломних та інших робіт учасників навчально-виховного процесу.

5.1.7. Підготовку фахівців на основі використання досягнень науково-технічного прогресу та залучення студентів до участі в науково-дослідних і проектно-конструкторських роботах, що виконуються за рахунок коштів державного бюджету і за договорами із замовником.

5.1.8. Організацію наукової та науково-виробничої роботи у взаємозв'язку з навчальним процесом у межах діяльності конструкторських і проектних бюро, центрів та товариств науково-технічної творчості молоді тощо.

5.2. Основними завданнями науково-дослідної роботи в інституті є:

5.2.1. Розвиток фундаментальних пошукових досліджень на пріоритетних нових напрямках гуманітарних та природничих наук, розробка і створення принципово нової техніки, технології та матеріалів.

5.2.2. Забезпечення підтримки і розвитку наукових шкіл, сприяння розбудові нових напрямів наукової діяльності в інституті.

5.2.3. Організація на основі використання новітніх досягнень науково-технічного прогресу, процесу навчання студентів, підготовки науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації, перепідготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів для народного господарства.

5.2.4. Ефективне використання наукового потенціалу інституту для вирішення наукових та науково-технічних проблем розвитку народного господарства України.

5.2.5. Здійснення кооперації з академічними та галузевими науковими організаціями для спільного вирішення важливих науково-технічних проблем.

5.2.6. Створення та ефективне використання дослідно-експериментальної бази на всіх етапах інноваційного циклу.

5.2.7. Проведення кон'юктурних досліджень, здійснення маркетингового, інформаційного та патентно-ліцензійного забезпечення наукової діяльності.

5.2.8. Організація інформаційно-рекламної та видавничої діяльності, пропаганда досягнень учених Університету через засоби масової інформації, видання монографій та наукових праць, виставки, ярмарки, аукціони тощо.

6. Управління інститутом, права та обов'язки керівника інституту

6.1. Безпосереднє управління діяльністю інститутом здійснює керівник у межах повноважень, делегованих ректором Університету.

6.2. Керівник інституту в межах наданих йому повноважень:

6.2.1. Вирішує питання діяльності інституту, розробляє структуру і штатний розклад, які затверджуються ректором Університету.

6.2.2. Забезпечує виконання наказів ректора та рішень Вченої ради Університету, які стосуються інституту.

6.2.3. Видає розпорядження, обов'язкові для виконання всіма працівниками і структурним підрозділами інституту.

6.2.4. Надає пропозиції щодо прийняття на роботу та звільнення працівників, визначає їх функціональні обов'язки згідно з чинним законодавством.

6.2.5. Застосовує заходи морального та матеріального заохочення, притягає до дисциплінарної відповідальності згідно з чинним законодавством.

6.2.6. Забезпечує охорону праці, дотримання законності та порядку в діяльності інституту.

6.2.7. Контролює виконання навчальних планів і програм, планів науково-дослідних робіт.

6.2.8. Контролює дотримання всіма підрозділами інституту штатно-фінансової дисципліни.

6.2.9. Здійснює контроль за якістю роботи викладачів, організацію навчально-виховної та культурно-масової роботи, станом фізичного виховання і

здоров'я, організує соціально-побутове обслуговування учасників навчально-виховного процесу та інших працівників інституту.

6.2.10. Разом із профспілковим комітетом подає на затвердження вищому колегіальному органу громадського самоврядування інституту правила внутрішнього розпорядку та колективний договір, які підписуються ректором Університету, і контролює їх виконання;

6.2.11. Забезпечує дотримання службової та державної таємниці;

6.2.12. Відповідає за провадження освітньої діяльності в інституті, за результатами фінансово-господарської діяльності, стан і збереження будівель та іншого майна.

Для вирішення основних питань діяльності відповідно до Положення, директор інституту створює робочі та дорадчі органи, а також визначає їх повноваження.

7. Вчена рада інституту

7.1. До компетенції Вченої ради інституту належить:

7.1.1. Подання до вищого колегіального органу громадського самоврядування проекту Положення, а також змін і доповнень до нього.

7.1.2. Ухвалення фінансовик плану і звіту інституту.

7.1.3. Ухвалення навчальних програм та навчальних планів.

7.1.4. Ухвалення рішень із питань організації навчально-виховного процесу;

7.1.5. Ухвалення основних напрямів наукових досліджень;

7.1.6. Оцінка науково-педагогічної діяльності структурних підрозділів.

7.2. Вчена рада інституту:

7.2.1. Приймає рішення щодо кандидатур для присвоєння вчених звань доцента, професора, старшого наукового співробітника.

7.2.2. Приймає рішення про присвоєння звання почесного професора інституту історії і права Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського;

7.2.3. Визначає норми представництва делегатів на конференцію трудового колективу від структурних підрозділів інституту).

7.3. Вчена рада інституту дає рекомендації керівнику інституту та Ректору Університету щодо:

7.3.1. Структури інституту.

7.3.2. Пропозицій фінансово-бюджетної комісії інституту про використання бюджетних та позабюджетних коштів.

7.3.3. Найважливіших питань кадрової, навчальної, науково-технічної політики, підготовки кадрів і міжнародних зв'язків.

7.4. Вчену раду інституту очолює її голова – керівник інституту. До складу Вченої ради входять заступники керівника, представники профкому співробітників і профкому студентів інституту. При цьому не менше, як 75 відсотків загальної чисельності її складу мають становити науково-педагогічні працівники інституту.

Вчена рада інституту вважається правоздатною, якщо в її засіданні беруть участь не менше 2/3 складу. Рішення приймаються простою більшістю голосів відкритим або таємним голосуванням і мають дорадче значення.

На місце вибулих членів Вченої ради проводяться додаткові вибори.

Вибірні представники обираються вищим колегіальним органом громадського самоврядування інституту за поданням структурних підрозділів, в яких вони працюють.

8. Органи громадського самоврядування

8.1. Вищим колегіальним органом громадського самоврядування інституту є конференція представників трудового колективу, далі – Конференція, яка складається з:

– науково-педагогічних працівників (не менше, ніж 75 % загального складу), які обираються відкритим голосуванням на зборах науково-педагогічного складу;

– інших категорій співробітників, що складають не більше 25 % загального складу Конференції і обираються відкритим голосуванням на зборах колективів цих категорій співробітників у відповідних підрозділах і службах інституту згідно з нормами представництва, що визначаються Вченою радою Університету.

Конференція скликається керівником і профспілковим комітетом за необхідності.

Конференція інституту збирається не менше одного разу на рік. Позачергове засідання конференції може бути скликане за ініціативою керівника, Вченої ради, профспілкового комітету або за проханням не менше 50 % працівників інституту.

8.2. Конференція трудового колективу інституту:

8.2.1. Розглядає звіт керівника інституту.

8.2.2. Пропонує зміни та доповнення до Положення про інститут.

8.2.3. Розглядає основні питання економічного і соціального розвитку інституту, рекомендує напрями використання його основних фондів.

8.2.4. Розглядає і схвалює проект колективного договору і надає повноваження профспілковому комітету підписувати договір із керівником від імені трудового колективу інституту.

8.2.5. Затверджує правила внутрішнього трудового розпорядку інституту за поданням керівника і профспілкового комітету.

8.2.6. Затверджує положення про органи студентського самоврядування.

Рішення Конференції, прийняті згідно з її повноваженнями і чинним законодавством, обов'язкові для членів колективу інституту.

Конференція вважається правоздатною, якщо в ній беруть участь не менше 2/3 делегатів. Рішення приймається відкритим голосуванням більшістю голосів делегатів, присутніх на Конференції, крім випадків, передбачених чинним законодавством.

9. Студентське самоврядування

В інституті створюються і діють органи студентського самоврядування.

9.1. Органи студентського самоврядування можуть мати різноманітні форми (сенат, парламент, старостат, студентська навчальна (наукова) частина, студентські деканати, студентські ради тощо).

Студентське самоврядування здійснюється на рівні академічної групи, курсу, спеціальності і інституту, іншого структурного підрозділу інституту.

9.2. Вищим органом студентського самоврядування є конференція представників студентів інституту, на якій затверджується положення про студентське самоврядування, обирається виконавчий орган студентського самоврядування, визначається його структура і термін повноважень, заслуховується його звіт.

9.3. Виконавчий орган студентського самоврядування інституту обирається на загальних зборах (конференції) студентів інституту.

Студентське самоврядування в інституті функціонує для забезпечення виконання студентами своїх обов'язків та захисту своїх прав і сприяє гармонійному розвитку особистості студента, формуванню у нього навичок майбутнього фахівця, організатора, керівника. Органи студентського самоврядування вирішують питання, що належать до їх компетенції.

Рішення органів студентського самоврядування мають дорадчий характер.

У своїй діяльності органи студентського самоврядування керуються чинним законодавством, рішеннями Міністерства освіти і науки України, Статутом та Положенням про державний вищий навчальний заклад освіти. Правовий статус і компетенція органів студентського самоврядування погоджуються з керівником інституту.

9.4. Основними завданнями органів студентського самоврядування є:

9.4.1. Забезпечення і захист прав та інтересів студентів, зокрема стосовно організації навчального процесу.

9.4.2. Сприяння навчальній, науковій та іншій творчій діяльності студентів.

9.4.3. Сприяння створенню необхідних умов для проживання і відпочинку студентів.

9.4.4. Створення різноманітних студентських гуртків, товариств, об'єднань, клубів за інтересами.

9.4.5. Організація співробітництва зі студентами інших вищих закладів освіти і молодіжними організаціями.

9.4.6. Сприяння проведенню серед студентів соціологічних досліджень;

9.4.7. Сприяння працевлаштуванню випускників.

9.4.8. Участь у вирішенні питань міжнародного обміну студентами.

Органи студентського самоврядування інституту можуть користуватися підтримкою і допомогою керівника у вирішенні питань про забезпечення приміщеннями, обладнанням, документацією, коштами.

10. Майно та кошти інституту

10.1. Інститут здійснює усі види своєї діяльності з використанням майна Університету (будівлі, споруди, майнові комплекси), яке передане університету Міністерством освіти і науки України в оперативне управління. За Інститутом із метою забезпечення діяльності, передбаченої цим Положенням, закріплюється на правах оперативного управління: обладнання, транспортні засоби, засоби зв'язку, грошові кошти, а також інше необхідне майно.

Відчуження майна, переданого інституту Міністерством освіти і науки України, а також Університетом здійснюється за погодженням із Міністерством освіти і науки України, ректором Університету у порядку, встановленому чинним законодавством. Одержані в результаті відчуження зазначеного майна кошти спрямовуються виключно на інвестиції інституту.

10.2. Інститут у межах, визначених законом, та відповідно до Статуту Університету має право:

10.2.1. Отримувати кошти, майно, інші об'єкти власності і матеріальні цінності від фізичних та юридичних осіб у формі дарунку, пожертвування або за заповітом.

10.2.2. Отримувати доходи від власної діяльності та придбані на ці доходи об'єкти власності.

10.2.3. Створювати власні або використовувати за договором інші матеріально-технічні бази для проведення навчально-виробничої та пошукової роботи, а також для власної господарської діяльності.

10.2.4. Розвивати власну соціально-побутову базу, мережу спортивно-оздоровчих, лікувально-профілактичних та культурних закладів.

10.2.5. Здійснювати капітальне будівництво, реконструкцію, капітальний і поточний ремонт основних фондів на умовах підядру або господарським способом.

10.2.6. Спрямовувати кошти на будівництво або благоустрій соціально-побутових об'єктів, а також на соціальну підтримку педагогічних, науково-педагогічних та інших категорій працівників інституту та осіб, які навчаються в інституті.

10.2.7. Відкривати рахунки у національній та іноземній валюті у банках відповідно до законодавства про банківську діяльність.

10.3. Майно, що знаходиться у державній власності та передане в оперативне управління, не підлягає вилученню або передачі будь-яким підприємствам, установам, організаціям, крім випадків, передбачених законодавством та Статутом Університету.

10.4. Майно інституту, що забезпечує основну діяльність, не може бути предметом застави.

10.5. Матеріально-технічну базу та фінанси інституту складають основні фонди (необоротні активи), оборотні активи та інші матеріальні і фінансові цінності, вартість яких відображається на самостійному балансі.

10.6. Фінансування інституту здійснюється на нормативній основі за рахунок коштів державного бюджету, замовників та інших власних надходжень.

10.7. Додатковими джерелами фінансування є:

10.7.1. Кошти, одержані за покриття витрат на навчання, підготовку, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів відповідно до укладених договорів.

10.7.2. Оплата за надання додаткових освітніх послуг.

10.7.3. Кошти, одержані на покриття витрат на науково-дослідні роботи (послуги) та інші роботи, виконані Інститутом на замовлення організацій та громадян.

10.7.4. Доходи від реалізації продукції навчально-виробничих та експериментальних майстерень, підприємств, цехів і господарств від надання в оренду приміщень, споруд, обладнання.

10.7.5. Дотації місцевих органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

10.7.6. Добровільні грошові внески, матеріальні цінності, одержані від організацій, окремих громадян.

10.7.7. Інші кошти, надходження яких не суперечить чинному законодавству.

10.8. В Інституті створюються:

10.8.1. Загальний фонд на підготовку фахівців у межах державного (місцевого) замовлення та проведення науково-дослідних робіт.

10.8.2. Спеціальний фонд, який формується за рахунок:

– коштів, одержаних за підготовку, перепідготовку, підвищення кваліфікації фахівців, надання додаткових освітніх послуг згідно з укладеними договорами з юридичними і фізичними особами;

– доходів від здачі в оренду приміщень, обладнання;

– безоплатних та благодійних внесків юридичних і фізичних осіб, у тому числі з інших держав;

– надходжень за виконання господарсько-договірної тематики за договорами з підприємствами, установами, організаціями і фізичними особами;

– інших доходів згідно з чинним законодавством.

10.9. Оплата праці в Інституті здійснюється згідно з Кодексом законів про працю України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», за схемами посадових окладів і тарифними ставками, що встановлюються Кабінетом Міністрів України, наказів Міністерства освіти і науки України, за врахуванням затвердженого ректором Університету кошторису.

10.10. Форми і системи оплати праці, умови і показники преміювання працівників інституту, порядок встановлення надбавок за високі досягнення у праці або на період виконання особливо важливих робіт, а також порядок встановлення і скасування підвищених посадових окладів, стипендій, доплат для працівників за суміщення посад, розширення зон обслуговування, виконання обов'язків тимчасово відсутніх працівників, визначається окремим Положенням, яке затверджує ректор Університету за погодженням із керівником інституту.

10.11. Кошти, матеріальні цінності та нематеріальні активи, що надходять безкоштовно у вигляді безповоротної фінансової допомоги або добровільних пожертвувань юридичних і фізичних осіб, у тому числі нерезидентів інституту для здійснення освітньої, наукової, виховної, оздоровчої, спортивної, культурної діяльності не вважаються прибутком і не оподатковуються.

10.12. Кошти в іноземній валюті, що надходять від нерезидентів на покриття витрат та інші види діяльності, зберігаються на розрахунковому рахунку інституту в іноземній валюті.

10.13. Земельні ділянки, які виділені інституту відповідно до діючого законодавства, знаходяться в його постійному користуванні та звільняються від земельного податку згідно з чинним законодавством.

10.14. Основні фонди та все майно інституту, не підлягають приватизації, репрофілюванню або використанню не за цільовим призначенням.

11. Порядок звітності, контролю за здійсненням фінансово-господарської діяльності

11.1. Інститут відповідно до Указу Президента України «Про Державне казначейство України», Бюджетного кодексу України, Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та інших нормативно-правових актів складає затверджені форми місячної, квартальної та річної звітності та подає їх до Університету, органів Державного казначейства України, Державної податкової служби, Державного комітету статистики, Пенсійного фонду України, Фонду соціального страхування.

12. Порядок внесення змін до Положення про Інститут

12.1. Зміни та доповнення до Положення про Інститут вносяться директором та Вченою радою інституту і затверджуються згідно з чинним законодавством.

13. Порядок створення, реорганізації та ліквідації інституту

13.1. Створення, ліквідація та реорганізація (злиття, приєднання, поділ, виділення, перетворення) інституту здійснюється згідно з чинним законодавством.

13.2. Ліквідація інституту здійснюється ліквідаційною комісією, яка затверджується ректором Університету. До складу ліквідаційної комісії входять представники органу управління майном та інституту. Порядок і строки проведення ліквідації, а також строк для заяви претензій кредиторам визначає орган управління майном.

13.3. З моменту призначення ліквідаційної комісії до неї переходять повноваження щодо управління Інститутом. Ліквідаційна комісія складає ліквідаційний баланс інституту і подає його органу, який призначив ліквідаційну комісію.

Кредитори та інші юридичні особи, які перебувають у договірних відносинах з Інститутом, повідомляються про його ліквідацію у письмовій формі.

13.4. Під час ліквідації та реорганізації інституту вивільнюваним працівникам гарантується додержання їх прав та інтересів відповідно до трудового законодавства України.

13.5. Інститут діє на підставі Положення.

Керівник навчально-наукового
інституту історії, політології та права

М. М. Шитюк

СХВАЛЕНО
Протокол засідання вченої ради
інституту історії, політології та права
МНУ імені В. О. Сухомлинського
«11» травня 2016 № 10

ПОГОДЖЕНО
Протокол засідання вченої ради
МНУ імені В. О. Сухомлинського
« _____ » _____ 2016 № _____